

**ΙΣΤΟΡΙΑ**  
**ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**  
**2010**  
**ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ**

**ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ**

**ΘΕΜΑ Α1**

Να δώσετε το περιεχόμενο:

- α. της Ιερής Συμμαχίας
- β. της Συνθήκης της Λωζάννης
- γ. της Δίκης της Νυρεμβέργης

**Μονάδες 15**

**ΘΕΜΑ Α2**

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Η Επανάσταση της 3<sup>ης</sup> Σεπτεμβρίου 1843 οδήγησε στην έξωση του Όθωνα.
- β. Η δικτατορία του Μεταξά της 4<sup>ης</sup> Αυγούστου 1936 κατέλυσε τους δημοκρατικούς θεσμούς της χώρας.
- γ. Η Ελλάδα έγινε πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 1991.
- δ. Η Τουρκική εισβολή στην Κύπρο ξεκίνησε στις 20 Ιουλίου 1974.
- ε. Ο φιλελευθερισμός, ως πολιτική και οικονομική θεωρία, είχε ως κύριο εκφραστή του τον Νίτσε.

**Μονάδες 10**

**ΘΕΜΑ Β1**

Πώς η ευρωπαϊκή αποικιοκρατία του 19ου αιώνα ολοκλήρωσε τη διεξόδου του δυτικού ανθρώπου στον εξωευρωπαϊκό κόσμο;

**Μονάδες 12**

**ΘΕΜΑ Β2**

Να αναφερθείτε στην εκπαιδευτική και οικονομική πολιτική του Χαρίλαου Τρικούπη μέχρι την παραίτησή του από την πρωθυπουργία.

**Μονάδες 13**

**ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ**

**ΘΕΜΑ Γ1**

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην οικονομική, κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική της Ελλάδας περί τα τέλη της δεκαετίας του 1920.

**Μονάδες 25**

**ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄**

«Σε σχέση με τη βιομηχανία, η εγκατάσταση μεγάλου αριθμού προσφύγων στα κυριότερα αστικά κέντρα σήμαινε την προσφορά άφθονης φτηνής εργασίας και επιχειρηματικού δυναμικού τη στιγμή που εισέρρεαν στη χώρα μαζικά νέα ξένα κεφάλαια με τη μορφή κρατικών δανείων, διεθνούς βοήθειας για τους πρόσφυγες,

ιδιωτικών επενδύσεων για την κατασκευή δημοσίων έργων κλπ. [...] Στο διάστημα 1923-1939 η βιομηχανική παραγωγή διπλασίασε την υποδύναμη και την αξία της και τριπλασίασε τον όγκο της. Στη δεκαετία 1928-38 η ηλεκτρική παραγωγή τετραπλασιάστηκε και στην ίδια περίοδο, σύμφωνα με τις στατιστικές των Ηνωμένων Εθνών, η Ελλάδα σημείωσε την υψηλότερη αύξηση βιομηχανικής παραγωγής (65%) μετά τη Σοβιετική Ένωση και την Ιαπωνία».

Ν. Μουζέλης, Οικονομία και Κράτος την εποχή του Βενιζέλου, στο: *Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του*, Αθήνα: Φιλippότης, 1980, σσ. 9-10.

[Το κείμενο αποδόθηκε στο μονοτονικό, διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία του].

## ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

### Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του Ελευθερίου Βενιζέλου (1928)

«Το νέο εκπαιδευτικό σύστημα εκφράζει μια διαφορετική από την προηγούμενη φιλοσοφία και στηρίζεται τόσο σε δομικές μεταβολές (το τετράχρονο δημοτικό - το “σχολείο του λαού” - έγινε εξάχρονο, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στο μάθημα των Νέων Ελληνικών, ενισχύθηκε η διδασκαλία της δημοτικής και αναβαθμίστηκε ο επαγγελματικός κλάδος στη δεύτερη βαθμίδα) όσο και σε λειτουργικές καινοτομίες (προαιρετικά μαθήματα στο Γυμνάσιο, έγκριση πολλών διδακτικών βιβλίων κατά τάξη και μάθημα, “απογεύματα ελευθέρας εργασίας” στα σχολεία).

Αλέξης Δημαράς, «Παιδεία. Συντηρητική αντιπθεση», στο τεύχος με τίτλο «Η Ελλάδα τον 20ό αιώνα (1920-1930)», *Η Καθημερινή, Επτά Ημέρες*, 31-10-1999, σ. 29.

## ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τα στοιχεία που περιέχονται στα παρακάτω κείμενα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στο έγκλημα της γενοκτονίας των Εβραίων κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Μονάδες 25

## ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

### Μαρτυρία Ελληνίδας Εβραίας που επέζησε από το στρατόπεδο του Μπίρκεναου

«Απ’ αυτή τη στιγμή, η ζωή μου στο στρατόπεδο ανοίγει για μένα μιαν άβυσσο στην ανθρώπινη ψυχή, και θα μου αποκαλύψει τον άνθρωπο τελείως γυμνό, όπως φαίνεται να είναι από τη φύση του. Ένα μίγμα καλού και κακού... Το κουδούνι στις 4.30 το πρωί και συγχρόνως τα λουριά... που μας χτύπαγαν αλύπητα τα κορμιά μας, ήταν το καθημερινό πρωινό μας εγερτήριο. Ένα πρόγραμμα αλάνθαστο χωρίς αλλαγή... Αφού γινόταν το προσκλητήριο έξω μάς μοίραζαν για πρωινό ένα σκέτο καφέ, σ’ ένα κύπελο παλιό που ήταν ένα σκουριασμένο στρατιωτικό σκεύος, από το οποίο πίναμε ανά πέντε ένα αγχιστό νερόζουμο μία μία με τη σειρά μας... Κι ενώ οι θάλαμοι των αερίων δούλευαν συνέχεια και βγάζαν φωτιές και καπνούς, κατάδικοι βιρτουόζοι<sup>1</sup> προερχόμενοι από τις μεγαλύτερες πόλεις της Ευρώπης και της Ρωσίας με τα βιολιά τους “Στραντιβάριους” και “Αμάτι” που είχαν κουβαλήσει μαζί τους σ’ αυτό το παραπλανημένο τους ταξίδι, είχαν διαταγή σαν “Κομάντο Ορχήστρας” να μας παίζουν Μότσαρτ ή στρατιωτικά εμβατήρια. Τα πόδια ολονών μας έπρεπε να βαδίζουν στο ρυθμό της μουσικής, ενώ αντίθετα τα χέρια μας παραμένουν ακίνητα καρφωμένα επάνω στο σώμα...».

Μπέρρυ Ναχμιά, *Κραυγή για το αίριο*, Αθήνα: Κάκτος, 1989, σσ. 87-88.

<sup>1</sup>βιρτουόζοι: δεξιοτέχνες στη μουσική, εδώ βιολιστές

## ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

### Η τύχη των Εβραίων της Θεσσαλονίκης

«...Το Σάββατο, 14 Μαρτίου του 1943 [...], 2.800 άτομα περίπου συνελήφθησαν και την επόμενη ημέρα εκτοπίστηκαν με τρένο στην Πολωνία, στοιβαγμένοι σε βαγόνια μεταφοράς ζώων, υπό αθλιότατες συνθήκες. Οι ναζί κατέτρεχαν κυρίως τα μικρά παιδιά, αφού ο σχεδιασμός τους προέβλεπε να εμποδιστεί η συνέχεια του εβραϊκού λαού. Είναι γνωστές, από περιγραφές των ελάχιστων επιζώντων, οι εικόνες των υπερπλήρων βαγονιών, με 70-75 άτομα το καθένα, χωρίς καν χώρο να καθίσουν, με ένα βαρέλι νερό για τη διαδρομή και ένα για τις φυσικές τους ανάγκες, και όλ' αυτά για ταξίδι που διαρκούσε τουλάχιστον τέσσερις ημέρες. Πολλοί πέθαναν στη διαδρομή και τα πτώματα απλώς πετάγονται στην άκρη της γραμμής, όπου υπήρχε στάση. Οι Έλληνες σιδηροδρομικοί υπάλληλοι ταραχτήκαν από τα όσα είδαν, και φήμες για εξόντωση των Εβραίων άρχισαν να διαρρέουν...».

Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο της Ελλάδας, Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, *Το Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων*, Αθήνα 2006, σ. 46.

## ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

### ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

#### ΘΕΜΑ Α1

- α. σελ. 12: «*Η συνθήκη ειρήνης ... σύντομα υπερίσχυσαν*».  
β. σελ. 88: «*Η Συνθήκη Ειρήνης ... ορίστηκαν τα σύνορα*».  
σελ. 91: «*Η ήττα της Ελλάδας ... στην περιοχή*».  
σελ. 93: «*Με την πρώτη σύμβαση ... Οικουμενικού Πατριαρχείου*».  
γ. σελ. 129: «*Η πρόκληση ... του πολέμου*».

#### ΘΕΜΑ Α2

- α. ΛΑΘΟΣ  
β. ΣΩΣΤΟ  
γ. ΛΑΘΟΣ  
δ. ΣΩΣΤΟ  
ε. ΛΑΘΟΣ

#### ΘΕΜΑ Β1

σελ. 56: «*Η ευρωπαϊκή αποικιοκρατία ... ενδημικές μαστίγες*».

#### ΘΕΜΑ Β2

σελ. 61: «*Ο Τρικούπης αύξησε ... αργότερα, στη Γαλλία*».

### ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

#### Γ1 Οικονομική – κοινωνική πολιτική:

Σχολικό βιβλίο: σελ. 102: «*Αξιοσημείωτες υπήρξαν ... πολιτική και οικονομική*».

#### Παράθεμα:

- Εισροή ξένων κεφαλαίων με τη μορφή κρατικών δανείων.
- Αύξηση ιδιωτικών επενδύσεων.
- Διεθνής βοήθεια για τους πρόσφυγες.
- Αύξηση βιομηχανικής παραγωγής (65%).
- Ηλεκτρική παραγωγή.

#### Εκπαιδευτική πολιτική:

#### Παράθεμα:

- Δομικές μεταβολές: εξάχρονο Δημοτικό, διδασκαλία δημοτικής γλώσσας – μάθημα Νέων Ελληνικών, αναβάθμιση επαγγελματικού κλάδου στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Λειτουργικές καινοτομίες: προαιρετικά μαθήματα στο Γυμνάσιο, ποικιλία διδακτικών βιβλίων, απογεύματα ελεύθερης εργασίας στα σχολεία.

**Δ1** Σχολικό βιβλίο: σελ. 129 - 131: «*Το έγκλημα της γενοκτονίας ... απανθρωπιάς και τρόμου*».

**Παράθεμα:**

Σωματικά βασανιστήρια: ξυλοδαρμοί, πείνα, άθλιες συνθήκες διαβίωσης – μεταφοράς.

Ψυχολογικά βασανιστήρια: Οι θάλαμοι αερίων συνυπάρχουν με τη μουσική που παίζουν κρατούμενοι στους ρυθμούς της οποίας εξαναγκάζονται να βαδίζουν οι συγκρατούμενοί τους.

Εκτελέσεις – θάνατοι: Θάλαμοι αερίων που λειτουργούν συνεχώς, θάνατοι κατά τη μεταφορά στα στρατόπεδα.

Ειδική αναφορά στους έλληνες σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, που ήταν οι πρώτοι που αντιλήφθηκαν το σχέδιο εξόντωσης εναντίον των Εβραίων.